

ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ

Ἐκδιδόμενη κατὰ Πάσκειν.

ΤΙΜΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ.

ΕΤΗΣΙΑ Δραχμὰς 46.
Προπληρωτέα καθ' ἑξαμηνίαν.

Συντάκτης

ΚΩΝΣΤ. Κ. ΦΙΛΙΠΠΟΥΛΟΣ.

ΤΙΜΗ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΕΩΝ.

Διατριβῶν ὁ στίχος λεπτά 25.
Ἐδοιοῦσες, καὶ ἀγγελίαι κατ' ἀποκοπήν.

Ἐπὶ τῶν ἐνεστῶτων.

Ἐκεῖνο ὄπερ ἀπευχόμενον διὰ τοῦ προηγουμένου ἡμῶν φύλλου, δυστυχῶς ἐπῆλθε καὶ ἐπραγματοποιήθη ἐν ὄλῃ αὐτοῦ τῇ πληρότητι. Μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης δὲν ἀνηγγέλθη ἡμῖν ἀκόμη ἡ περάτωσις τῆς ἐν τῇ Βουλῇ ἀρξαμένης πολιτικῆς συζητήσεως, ἐν ἧ κατηναλώθη ἀφειδῶς πλοῦτος συνταγματικῶν θεωριῶν καὶ θησαυρὸς ἐπιζήλου εὐγλωττίας· οἱ ἡμέτεροι ἀντιπρόσωποι φαίνεται ὅτι διεξάγουσιν εἰσέτι μετὰ ζήλου, αἰξίου καλλιτέρας διπλοῦσας, δεινὸν ἀγῶνα λόγων καὶ κατατρίβουσι τὰς ἑαυτῶν δυνάμεις καὶ τὸν πατριωτισμὸν εἰς τὴν μικρόλογον ἀνάλυσιν συνταγματικῶν θεωρημάτων, ἀκαταλήπτων εἰς τὴν μεγάλην μερίδα τοῦ ἔθνους.

Δυστυχῶς τὸ ἔθνος καὶ ἐκ τῆς τελευταίας ταύτης πολιτικῆς διαμάχης ἐλαχίστας προσεπορίσασθαι χρηστὰς ἐλπίδας περὶ τοῦ μέλλοντος καὶ πλειότεραν συνεχόμενον ἐξ αὐτῆς ἀποθάρρυνσιν, παρ' ὅσων ἐχρεώσατο ἵνα ἀπελπισθῇ τελείως περὶ τοῦ διεπιπρῶτος αὐτοῦ συστήματος, πάντοτε μὲν, μάλιστα δὲ ἰσχυρῶς ἡν στιγμήν χρεῖαν εἶχε νὰ ἐμφορηθῇ ὑπὸ πλήρους πεποιθήσεως καὶ πρὸς τὰ πρόσωπα καὶ πρὸς τὰ πράγματα.

Δὲν γνωρίζομεν πῶς κρίνουσιν ἐπὶ τῆς πολιτικῆς ταύτης συζητήσεως οἱ ἐγκύβητοι τῶν ἀκρόατηριῶν τῆς Βουλῆς, αἵτινες ἐλογίσθησαν ὑπὸ τινων ἀγαν πατριωτῶν ὡς ὑποκατάστατοι ἀντιπρόσωποι τοῦ ἔθνους· γνωρίζομεν ὅμως πῶς κρίνει περὶ αὐτῆς ἡ μεγάλη μερὶς τοῦ ἔθνους, ἡ ἐργαζομένη καὶ μοχθοῦσα τάξις, ἡ διὰ τῶν ἰδρώτων καὶ τοῦ ὑστερήματος αὐτῆς πληροῦσα τὰ ταμεία τοῦ κράτους, ἡ ἀδυνατοῦσα ν' ἀνέλθῃ εἰς τὴν σφαίραν τῆς μεταφυσικῆς πολιτικῆς εἰς τὴν ἀιωρήθη ἡ ἡμετέρα ἀντιπροσωπεῖα καὶ ἡ κρίσις αὐτῆς ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἶναι κατὰ δικαστικῆν τῶν γενομένων.

Ἐὰν οἱ ἡμέτεροι ἀντιπρόσωποι ἤκουον τὰς ἐπὶ τῆς πολιτικῆς ταύτης συζητήσεως κρίσεις τῶν ἀληθῶν αὐτῶν ἐντολέων, ἤθελον πεισθῆναι ὅτι ἐν τῷ κοινοβουλίῳ ἀντιπροσωπεύουσι καὶ διερμηνεύουσιν, οὐχὶ τὸ φρόνημα τοῦ τόπου, οὐχὶ τὰς ἰδέας αὐτοῦ, ἀλλ' ὅτι ἀπεχθέστερον αὐτῷ, ὅτι ἀντικείμενον εἰς τοὺς πόθους του. Τὸ ἔθνος ἀπεστοραφῆ καὶ ἐχθαίρει πλέον τοὺς κοινοβουλευτικούς ἀγῶνας αἰτινὲς ἠγάγον αὐτὸ, δι' ἑδῶν διαφόρων, εἰς τὸν ζωφερὸν σταθμὸν τοῦ ἐνεστῶτος· διότι ἐπέισθη πλέον ὅτι ὄσω ἐπιτείνεται πλειότερον ἡ συνταγματικότης τοῦ ἡμετέρου πολιτικοῦ συστήματος, τῶσφ χωροῦσι γοργώτερον αἱ ἐθνικαὶ ὑποθέσεις εἰς τὸν ἐξευτελισμὸν καὶ τὴν ταπείνωσιν· διότι ἐπέισθη προσέτι ὅτι παρ' ἡμῖν οἱ πολιτικοὶ ἀγῶνες οὔτε τὴν ἐνίσχυσιν τῶν συνταγματικῶν θεσμῶν προτίθενται, οὔτε τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἐθνικῶν ὑποθέσεων ἐπιδιώκουσιν, ἀλλ' ὅτι ἐν ἔσχατον πάντοτε τέλος τὴν ἐπικράτησιν μιᾶς πολιτικῆς μερίδος ἐναντίον ἄλλης, τὴν δυσφημίαν τῶν ἀντιπάλων καὶ τὴν ἀποκάλυψιν τῆς ἡμετέρας γυμνότητος.

Δυστυχῶς τὸ ἔθνος δὲν δύναται νὰ κάμῃ ἐξαιρεσίαν τῆς διεξαγομένης τῆ νῦν ἐν τῇ Βουλῇ πολιτικῆς συζητήσεως ἐκ τοῦ γενικοῦ τούτου κανότος,

βλέπει δὲ μετ' ἐκπλήξεως ὅτι ἡ ἀντιπροσωπεῖα τοῦ τόπου, ἐν τοιαύταις κρίσιμῃς περιστάσεσιν ἀλίσκεται τὰς ἑαυτῆς δυνάμεις καὶ τὸν πατριωτισμὸν ὡς ἐκεῖνα ἄτινα ἡ κοινὴ συνείδησις ἀποκρούει ὡς αἰτίαν τῆς κακοδαιμονίας του.

Ἀλλὰ κατὰ μέρος τιθέμενοι τὴν κατὰ τῶν πολιτικῶν συζητήσεων προκατάληψιν τοῦ τόπου, καὶ ἀναζητοῦντες τὸ τελικὸν πόρισμα τῆς τελευταίας πολ. διαμάχης, δυνάμεθα ἀρᾷ γε νὰ εἴπωμεν ὅτι τοῦτο ἔσται διὰ τὸ ἔθνος ἐνθαρρυντικὸν ἐφόδιον πρὸς τοὺς μέλλοντας αὐτοῦ ἀγῶνας· δι' ὅλης τῆς μακρᾶς ταύτης συζητήσεως μεγάλη κατεβλήθη σπουδὴ νὰ καταδειχθῇ ὅτι ἡ πεσοῦσα Κυβέρνησις κακῶς ἐξέτιμησε τὰς προθέσεις τῶν δυνάμεων ὅτι παρημένησε τὰς ὁδηγίας αὐτῶν, συνεπῶς δ' ὅτι αὐτογνωμόνως ἐνῆργησεν ἐν πᾶσιν, ἀνευ ἀνάγκης ἀνέβαλε τὴν σύγκλησιν τῆς Βουλῆς, προῶρως ἐξέδοτο τὸ Διάταγμα τῆς ἐπιστρατεύσεως καὶ ἀφρόνως ἐξώθησε τὸ ἔθνος εἰς τὰς πολεμικὰς παρασκευὰς καὶ ἐξέθετο αὐτὸ εἰς ὑπερμετροὺς δαπάνας· ἐκ τούτων δ' ἀφίεται νὰ συμπεράνῃ τὸ ἔθνος ὅτι καὶ αὐτῆς ἐθουσίασθη εἰς μάτην καὶ αὐτῆς ἐνεπαίχθη καὶ αὐτῆς δέον νὰ καταπνίξῃ τοὺς συνταρᾶσσοντας τὸ στήθος του πόθους· καὶ ὅτι πάντα ταῦτα ἐγένοντο πρὸς κοροσμὸν ἀπλήστου φιλαρχίας.

Ὅσον θέλουσι ἐκαλλύνουν οἱ ἐν τῇ Βουλῇ ῥήτορες τὸ καταπότιον μὲ ὄλον ὅτι τούτῳ προσφέρεται ἐπιχρῶσον δὲν παύει διὰ τούτου νὰ ἡμῖν καταπότιον λίαν πικρὸν καὶ φρικαλέον. Μὲ ὄλον δὲ οἱ τῆς Βουλῆς ἀγορευταὶ συγκαλύπτουσι διὰ τῆς σκιᾶς τῶν συνταγματικῶν θεωρημάτων τὴν ἀληθῆ ἔνοιαν τῶν λόγων των, τὸ ἔθνος κατανοεῖ πᾶσαν αὐτῶν τὴν βαρῦτητα καὶ μετ' ἀπογνώσεως προσβάλλει καὶ εἰς τὸ παρελθόν καὶ εἰς τὸ μέλλον οὐδὲ τολμῶμεν νὰ εἰκάσωμεν μὴ ἡ ἐθνικὴ ἡμῶν ὑποθέσεις παρίσταται ἐπισημῆς ἐντὸς τοῦ βουλευτηρίου, διὰ νὰ ἐπιρριφθῇ εἰς τοὺς τέως διαχειρισμένους αὐτὴν ἡ εὐθύνη τῆς ἀποτυχίας, καὶ μὴ καταγγέλλεται πᾶσα ἡ προηγουμένη ἐνέργεια, ὡς ἀνωφελῆς μόνον, καὶ μόνον διότι δὲν συνεκλήθη ἡ Βουλὴ πρότερον καὶ δὲν ἀπήλαυσε συνεπῶς τὸ ἔθνος ἐνωρίτερον τοῦ προϊόντος τῆς βουλευτικῆς βαττολογίας· μὲ ὄλον ὅτι τοιαύτη εἰκασία δὲν ἤθελεν εἶσθαι τολμηρὰ, ἀν ἀναλογισθῶμεν ὅτι παρ' ἡμῖν αἱ σημαντικώτεραι τῶν ἐθνικῶν ὑποθέσεων ὑπὸ διττὴν πάντοτε ἐξηγοῦνται ἔποψιν πρὸς τὸ κοινόν, ὡς τετελεσμένα δηλονότι γεγονότα παρὰ τῶν διεξαγόντων αὐτὰς ὡς cause perdue παρὰ τῶν ἀποκεκλισμένων τῆς διαχειρίσεώς των, δὲν τολμῶμεν νὰ δεχθῶμεν εἰσέτι ὅτι τοιαύτην τινὰ αἰτίαν ἔχει ἡ ἀπαισιοδοξία τῶν κατηγορῶν τῆς πεσοῦσης Κυβερνήσεως.

Ὅπως ποτ' ἂν ἤ ἡ ἐνεστῶσα Κυβέρνησις καταγγέλλουσα πρὸς τὸ ἔθνος τὴν προκατόχον αὐτῆς ἐν τῇ ἀρχῇ ὅτι αὐτογνωμόνως ἐνῆργησεν ἐν πᾶσιν, ὅτι παρερμήνευσε τὰς προθέσεις καὶ τὰς ὁδηγίας τῶν δυνάμεων, ὅτι κακῶς ἐπολιτεύθη στρατοποίησασα τὰς νεαρὰς ηλικίας, ἐξαντλήσασα τοὺς πόρους τοῦ κράτους, ὀφείλει νὰ δειχθῇ συνεπῆς πρὸς ἑαυτὴν, ἵνα μὴ προκύβῃ ἡ ὅτι ἀφρόνως ῥιπτόμεθα εἰς παράβολα ἐγχειρήματα, ἢ ὅτι τὴν σημαίαν τῷ ἔθνικῶν ὑποθέσεων ποιούμεθα λάβα-

ρον τῶν προσωπικῶν ἡμῶν ἀγῶνων. Ἐὰν τὰ πράγματα ἔχουσιν ὡς παρίσταται, ἡ Κυβέρνησις οὐδὲν ἄλλο ἔχει νὰ πράξῃ ἐπὶ τοῦ προκειμένου παρὰ νὰ διαλύσῃ τὸν ἀρτίτυστατον στρατὸν καὶ νὰ συγκαλέσῃ τὸ εἰδικὸν Δικαστήριον· ἐμμένουσα εἰς τὸ ἀγυρτικὸν σύστημα, τῶν προκατόχων τῆς, ὄπερ τόσον πανδημῶς καταδικάζει, προδίδει τὰ ὕψιστα συμφέροντα τοῦ κράτους.

Δὲν γνωρίζομεν εἰσέτι τὴν ἔκβασιν τοῦ ἐν τῇ Βουλῇ ἀγῶνος, διὰ νὰ εἴπωμεν ὀρισμένως τίνα ἐπιβάλλῃ εἰς τὸν νικητὴν ἡ νίκη καθήκοντα· γνωρίζομεν ὅμως τὴν γνώμην τῶν ἡμετέρων συμπολιτῶν περὶ τῶν διεξαγομένων ἤδη ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ συζητήσεων, καὶ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ἀνευ κινδύνου διαψεύσεως, ὅτι αὐταὶ καταδικάζονται ὑπὸ τῆς ὑγιεινέρας μερίδος τοῦ τόπου ὡς ἔργα ἀνθεθνικά καὶ ὅτι ἐμποιοῦσιν εἰς τὸ κοινὸν φρόνημα ἀποθάρρυνσιν ἱκανὴν νὰ καταπνίξῃ ὅλας τὰς ἀναγεννωμένας ἐθνικὰς ἐλπίδας.

Βιομηχανία ἐν Ἑλλάδι.

Εἶδομεν ἐσχάτως διατριβὴν καταχωρηθεῖσαν ἐν τῷ «Αἰώνι» περὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ νὰ προστατευθῇ ἡ ἐγχώριος Βιομηχανία, καὶ ἀπάντησιν ἐν τῇ «Παλιγγενεσίᾳ» ἐπιστημονικὴν καὶ καλῶς γεγραμμένην. Ἐρχόμεθα καὶ ἡμεῖς νὰ διαλλάξομεν τινα ὑπὸ ὄλως πρακτικῆν ἔποψιν πιστεύοντες ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ ὑποκειμένου τούτου συζήτησις δὲν θέλει κριθῆ ἄκαιρος ἐν ταῖς παρούσαις περιστάσεσιν, ἐπειδὴ οὐδέποτε εἶναι ἄκαιρος ἡ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν μας πραγμάτων φροντίς.

Τὸ κύριον μέσον διὰ τοῦ ἵποίου ὁ ἐν τῷ «Αἰώνι» ἄρθρογράφος φρονεῖ ὅτι κατορθοῦται ἡ προαγωγὴ τῆς βιομηχανίας εἶναι ἡ ἐπιβολὴ φόρων ἐπὶ τῶν ἔξωθεν εἰσαγομένων βιομηχανικῶν προϊόντων καὶ ἡ παροχὴ διαφόρων Κυβερνητικῶν βοηθειῶν διὰ χρημάτων, προνομίων κλπ.

Ἡ γνώμη περὶ τοιαύτης προστασίας τυγχάνει παλαιωτάτη, φυσικῶς δὲ ἐπέρχεται εἰς τὸν νοῦν τοῦ μὴ βαθίως ἐξετάζοντος τὰ πράγματα· εἶναι ὅμως ἐξ ἐκεῖνων τῶν οικονομικῶν πλανῶν, αἵτινες ὀπισθοδρόμησαν τὴν οἰκουμένην ἐπὶ αἰῶνας καὶ περισσότερον καὶ αὐτῶν τῶν πολέμων καὶ ἄλλων παραπλησίων ταραχῶν. Ἡ ἀλήθεια αὐτὴ εἶναι σήμερον μαθηματικῶς ἀποδεδειγμένη ὑπὸ τῆς οικονομικῆς ἐπιστήμης. Ἡ Θεοία Πρόνοια διένειμε τὴν γονιμότητα ἐκάστου ἐδάφους οὕτως, ὥστε τὰ προϊόντα τῆς μιᾶς χώρας νὰ μὴ παράγῃ σχετικῶς ἑτέρα-ἐκ φύσεως δὲ ὑπέδειξεν εἰς τὴν ἀνθρώπινην τὴν εἰδικὴν ἐργασίαν καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπικοινωνίας μεταξὺ τῶν ἔθνων, διὰ τῆς ὁποίας οἱ ἄνθρωποι οἴασθ' ὅτι ὅτε μὴ ἀναπονήσονται ἀντι ἑλαχίστων σχετικῶς προϊόντων τῆς χώρας των, τῶν εὐεργετημάτων τῶν ἄλλων χωρῶν, οὕτω δὲ φιλιούμενα τὰ ἔθνη πρὸς ἄλληλα νὰ ἐπιδίδονται καθ' ἑκάστα εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν χωρῶν χάριν τῆς παγκοσμίου εὐημερίας.

Ματαίως ἡ Ἀγγλία ἤθελε καλλιέργησιν φοίνικας καὶ φυτὰ ἀρωματικά, ματαίως δὲ καὶ ἡ Ῥωσσία ἤθελεν ἐπιχειρήσῃ τὴν ἐμφύτευσιν τῆς Κορινθιάκης

σταφίδος ἐν τῇ χώρᾳ αὐτῆς ἄλλα καὶ ἐὰν ἐπεχειροῦν ν' ἀναπληρώσωσι τὰς φυσικὰς τοῦ ἐδάφους ἁλλείψεις διὰ τῆς ἐπιστήμης τὰ ἐντεῦθεν προΐοντα ἤθελον στοιχίσῃ τόσον, ὥστε ἐξ ἀνάγκης ἢ παραγωγῆς θὰ περιωρίζετο ἓνα μόνον χρῆσιμεῦση ὡς ἀπόδειξις ἐπιστημονικῆς τελειότητος, ἢ τὸ πολὺ πολὺ ὡς εἶδος ἀκρας πολυτελείας παρὰ τῇ ἀνωτάτῃ τάξει. ὅπως τοῦτο συμβαίνει ἐν Ἑγγλίᾳ μετὴν παραγωγὴν σταφυλῶν καθ' ἅπαντας τοὺς μῆνας τοῦ ἔτους. Ἄς ὑποθέσωμεν τώρα ὅτι βιομηχανὸς τις ζητεῖ προνομιον βιομηχανίας τινὸς ἧτις ἢ νὰ μὴ εὐνοῖται ὑπὸ τοῦ ἐδάφους παρὰ διὰ μεγάλων δαπανῶν, ἢ νὰ μὴ δύναται νὰ προαχθῆ παρὰ δι' ἐπιβολῆς ἀναλόγων φόρων ἐπὶ τῶν ἐξωθεν εἰσαγομένων βιομηχανημάτων τί θὰ συμβῆ τότε; Ὁ Ἕλλην πολίτης, ὅστις π. χ. σήμερον ἀγοράζει 1 καπέλλον ἀντὶ 15 δραχμῶν, θὰ ὑποχρεοῦτο τότε νὰ τὸ ἀγοράζῃ ἀντὶ 25 ὥστε εἰς τρία καπέλλα κατ' ἔτος θὰ ἐδαπάνη 30 δραχμάς περισσοτέρον χάριν τῆς λεγομένης ἐθνικῆς βιομηχανίας, ἐν ἄλλαις λέξεσι τὸ ἔθνος ὀλοκλήρον ἤθελε πληροῖεν φόρον ἓνα προαχθῆ τὸ ἔργον ἑνὸς ἀτόμου τὸ ἄτοπον καὶ παράλογον τοῦ συστήματος τούτου εἶναι πρόδηλον καθ' ὅσον ἔθνος τι εὐπορεῖ οὐχὶ ὄταν προαχθῆ εἰς ἢ δόο ἐργοστασιάρχαι ὑπὸ τοιοῦτους ὄρους, ἀλλ' ὅταν ὁ λαὸς ἐν γένει δύναται νὰ ἐκπληροῖ ὅσον οἶον τε μείζονας ἀνάγκας του, ἀντὶ ὅσον τὸ δυνατόν εὐτελῶν δαπανῶν. Μετὰ τὴν ἀξίαν δὲ τῶν τριῶν καπέλων τῆς ἐγχωρίου βιομηχανίας ἧτοι δραχ. 75 δύναται ν' ἀγοράσῃ ἐξωθεν τὰ τρία καπέλλα, ὧν ἕχει ἀνάγκην, ἐν ζεύγος ὑποδημάτων, ἐν ἢ δύο χρῆσιμώτατα εἰς τὸ ἔργον του βιβλία, νὰ πίνῃ δὲ π. χ. καὶ ἐπὶ 50 ἡμέρας ἀνά ἓνα καφὲν τὴν ἡμέραν. Ἐκ τούτων ἔπεται ὅτι ἀντὶ ἐπιβολῆς φόρων ἐὰν τὸν ἀντιῶν ἔλλειπον καθ' ὀλοκλήριον οἱ δασμοὶ τότε τὸ ἔθνος θὰ ἐκέρδιζεν ἀμύθητα ποσὰ καθ' ὅσον ἀφ' ἑνὸς μὲν ἢ εὐχερῆς ἀπόκτησις ἐξωθεν παντοειδῶν πραγμάτων ἠθέλεν ἐντείνειν τὴν ἐγχωρίων παραγωγὴν κατ' ἄφ' ἑτέρου οἱ φόροι ἤθελον συσσωρευεσθαι ὡς νέα παραγὰ κεφάλαια. Ἀτυχῶς αἱ κυβερνητικαὶ ἀνάγκαι χάριν αὐτοῦ πάλιν τούτου τοῦ ἔθνους ἀπαιτοῦσι παντοίους φόρους, οἷτινες ὁρθῶς χαρακτηρίζονται ὡς ἀσφάλιστρα, ἐπειδὴ πᾶς ἕκαστος κατ' ἔτος πληροῖεν μέρος τῆς περιουσίας του εἰς τὸ ἔθνος ἓνα διὰ τῆς τήρησεως δικαστηρίων, στρατοῦ καὶ τῶν ἄλλων ἀρχῶν ἐχθρὸν ἐξῆσφαλισμένην τὴν λοιπὴν του περιουσίαν· τώρα ἐκ τῆς καλῆς καὶ ἐπιφελοῦς χρήσεως τῶν φόρων ἐξήρηται ἢ πρόοδος τῆς ἐθνικῆς βιομηχανίας· ἐὰν δηλαδὴ ἢ κυβερνήσις μεταχειρίζεται τοὺς φόρους πρὸς στρωσὶν ὁδῶν καὶ πρὸς τὴν λοιπὴν καλὴν διοίκησιν, ἅπασ ὁ λαὸς προάγεται διὰ τῆς εὐκόλου ἐπιμιξίας, ἐὰν δὲ τὰ χρήματα ταῦτα δαπανῶνται ματαίως τότε ὠφελοῦνται μὲν πρόσωπά τινα ἀλλ' ἢ ἐθνικὴ βιομηχανία μαραινεται, ἀφαιροῦνται δὲ καὶ ἀπὸ τὴν ἐργατικὴν τάξιν κεφάλαια ἅτινα ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς καὶ τῇ σειρά τῶν ἐναυτῶν ἠδύναντο ν' ἀποδώσι πηγὴ ἀπείρου πλοῦτος.

(Ἐπεται τὸ τέλος.)

Ν. Φ.

Συμβουλαὶ πρὸς τὰς μητέρας.

Ὑπὸ τὸν τίτλον τούτον ὁ κ. Ἀναστ. Ζίνης, διακεκριμένος καθηγητῆς τῆς Κλινικῆς τῶν παιδικῶν σοσημάτων καὶ Διευθυντῆς τοῦ Βρεφοκομείου Ἀθηνῶν ἀπευθύνει πρὸς τὰς μητέρας πολυτιμωτάτας τινὰς συμβουλὰς περὶ τῆς ἀνατροφῆς καὶ διαίτης τῶν βρεφῶν, αἵτινες πρέπει νὰ γίνωσιν ἐγκώλιον πάσης μητρὸς. Ἀξιοτίμος συμπολίτης διαβιβάζει ἡμῖν τὴν πρῶτην συμβουλὴν τοῦ κ. Ζίνης σὺν τῇ παρακλήσει νὰ δημοσιεύσωμεν αὐτὴν εἰς τὰς στήλας τοῦ «Φορολογουμένου», ἐπάγων ὅτι καίτοι γραφεῖσα αὕτη διὰ τὰς Ἀθηναίας μητέρας δὲν παύει τοῦ νὰ ἦναι χρῆσιμωτάτη καὶ διὰ τὰς ἡμετέρας, διότι αἱ αὐταὶ δυσμενεῖς περιστάσεις καὶ ἐν Ἀθῆναις καὶ ἐνταῦθα δυσχε-

ραίνουσι τὴν ἀνατροφὴν τῶν βρεφῶν καὶ αἱ αὐταὶ προλήψεις περὶ τῆς διαίτης αὐτῶν ἐπιφέρουσι τὴν μεγάλην θνησιμότητα κατὰ τὴν πρῶτην ταύτην ἡλικίαν, τὴν δεσμένην μεγάλῃς φροντίδος καὶ περιποιήσεως. Ὁ ἐπιστέλλων ἡμῖν προσθέτει ὅτι εἶναι δίκαιον τοπικὴ ἐφημερίδα εἰσερχομένη εἰς τοὺς οἴκους νὰ μὴ παραβλέπῃ καθ' ὀλοκλήριον τὰ συμφέροντα τῶν μητέρων, διότι οὕτω κατὰ τὸ ἡμισυ μόνον ἐκπληροῖ τὸν προορισμὸν τῆς. Ὁ «Φορολογουμένου» ἐκτιμῶν τὴν ἀξίαν τῆς πρὸς τὰς μητέρας συμβουλῆς τοῦ διακεκριμένου ἱατροῦ καὶ τὴν ὁρθότητα τῆς γνώμης τοῦ ἐπιστέλλοντος, περὶ τῶν δικαιωμάτων τῶν μητέρων, εὐχαρίστως δημοσιεύομεν τὴν ἀξιοσυστατον διατριβὴν τοῦ κ. Ζίνης.

ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΠΡΩΤΗ.

Περὶ τῶν κυριωτέρων αἰτίων τῆς μαστιζούσης τῆς ἐν Ἀθῆναις βρέφῃ διαρροίας καὶ τῶν προσφορωτέρων προληπτικῶν μέσων.

Ἡ διάρροια εἶναι τὸ κοινότερον καὶ θανατοδέστερον ἐν Ἀθῆναις νόσημα τῶν παιδίων, καθότι, κατὰ τὰς στατικὰς ἐρεῦνας ἡμῶν, ὑπὲρ τὸ τρίτον τῶν ἀποδιούμενων κατ' ἔτος βρεφῶν ἀπόλλυται ἐκ τῆς νόσου ταύτης, ἢ δὲ θνησιμότης αὕτη, ἧτις ἐν ὀλίγαις χώραις ἀπαντᾶται, εἶναι ἀληθῶς φοβερὰ. Τὰ αἴτια, ἅπερ κυρίως συντελοῦσιν εἰς τὸ νὰ ποιήσωσι τὴν νόσον ταύτην οὕτω κοινὴν καὶ ὀλεθρίαν, εἶσι, καθὰ μακρὰ πείρα ἐδίδαξεν ἡμᾶς, τὰ ἐξῆς τρία: α) τὰ θερμὰ καύματα, β) ἡ πρόληψις, ὅτι ἢ ἐπερχομένη κατὰ τὸν ἕκτον μῆνα εἰς τὰ βρέφη διάρροια, ἀπότοκος οὖσα τῆς ὀδοντοφυΐας, οὐδεμιᾶς δεῖται θεραπείας καὶ γ) ἢ πρόωρος σίτισις τῶν βρεφῶν τρεφάσις ἠκίστα προσφόροις τῇ ηλικίᾳ αὐτῶν.

Καὶ ταῦτα διὰ βραχέων περὶ τῆς βαρύτητος καὶ περὶ τῶν κυριωτέρων αἰτίων τῆς νόσου ταύτης ἔλθωμεν νῦν εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν καταλληλοτέρων μέσων, δι' ὧν εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιτελεσθῇ τοῦ κακοῦ τούτου ἢ περιστολή.

Καὶ ἢ μὲν ἐπαισθητὴ ἐλάττωσις τῆς ἐπιβλαβοῦς ἐπιρροῆς ἐπὶ τῆς ὑγιείας τῶν βρεφῶν τῶν ἐπικρατούμενων ἐν ὧραις θερούς καυμάτων δύναται νὰ ἐπιτευχθῆ διὰ τῆς ἀναδασώσεως τῶν παρακειμένων τῇ πόλει τῶν Ἀθηνῶν γηλόφων. Ἀλλὰ τούτο εἶναι ἔργον τῆς Κυβερνήσεως, εἶναι ἔργον ἀληθῶς γιγαντιαίου, καθόσον οὐδὲν ἄλλο δι' αὐτοῦ ἐπιζητεῖται ἢ ἢ μεταβολὴ τοῦ κλίματος τῶν Ἀθηνῶν, τοῦθ' ὅπερ δεῖται καὶ χρόνον μακρὸν καὶ δαπάνην οὐ μικράν. Πρὸς τοῦτο οὐδὲν ἄλλο δυνάμεθα νὰ πράξωμεν ἢ νὰ ἐπικαλεσθῶμεν καὶ νῦν, ὡς καὶ ἐν ἔτει 1877 ἐν τῇ περὶ τῆς θνησιμότητος τῶν ἐν Ἀθῆναις βρεφῶν διατριβῇ ἡμῶν, τὴν πατρικὴν τῆς Κυβερνήσεως μέριμναν ἐπὶ τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου ἀντικειμένου τῆς ὑγιεινῆς τῆς πρωτευούσης τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ ἐλάττωσις ὅμως ἐπὶ τῆς ὑγιείας τῶν βρεφῶν βλαβεράς ἐπιδράσεως τῶν δύο ἄλλων μνημονευθέντων αἰτίων εἶναι ἐκ τῶν ἐφ' ἡμῖν καὶ δὲν εἶναι δύσκολον νὰ ἐπιτύχωμεν αὕτην, ἐὰν ἐιλικρινῶς συνεννοηθῶμεν οἱ ἱατροὶ καὶ αἱ μητέρες. Ἡ δὲ συνεννόησις αὕτη συνίσταται εἰς τούτο ἢ μὲν οἱ ἱατροὶ νὰ συμβουλευόμεν εἰς τὰς μητέρας τὰ βέλτιστα, αὐταὶ δὲ νὰ ἐκπληρώσιν ἀνεκδοιάτως τὰς συμβουλὰς ἡμῶν.

Ἀρχόμεθα λοιπὸν τῆς ἐπιτελέσεως τοῦ ἡμετέρου καθήκοντος ἀποκρούοντες ὄλας δυνάμειν, ὡς ὀλεθρίαν, τὴν ἐπικρατοῦσαν παρὰ πάσαις ταῖς τάξεσι τῆς κοινωνίας πρόληψιν, ὅτι ἢ ἄλλοκουσα τὰ βρέφη διάρροια ἀπότοκος οὖσα τῆς ὀδοντοφυΐας οὐδεμιᾶς δεῖται θεραπείας.

Αἱ πλείσται τῶν μητέρων, ὑπαίκουσαι εἰς τὴν σφαλερὰν ταύτην ἰδέαν, ἀφίνοῦσι τὰ ἐαυτῶν βρέφη πάσχοντα διάρροϊαν ἄνευ θεραπείας ἐπὶ τρεῖς πολλὰκις δὲ καὶ ἐπὶ πλείονας ἐβδομάδας, τότε δὲ μόνον ἐπικαλοῦνται τὴν ἰατρικὴν βοήθειαν, ὅταν

νόσος γένηται βαρυτάτη. Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει ἢ ἐπιπτήμη πολλὰκις μὲν μετὰ πολλῆς δυσχερείας ἀποσοβεῖ τὴν ὀλεθρίαν ἐκβασιν τῆς νόσου, συχνὰ ὅμως ἢ τοῦ ἱατροῦ συνδρομῆ ὅσον καὶ ἂν ἢ περσοπισμένη ναυαγέι τελέως. Διὰ τοῦτο πάμπολλα κατ' ἔτος βρέφη προπέμπονται εἰς τὸν Ἀδῆν, ἐλεσινὰ θύματα τῆς πρόληψεως ταύτης γινόμενα.

Ἀναλογιζόμεναι λοιπὸν αἱ μητέρες τὸ φοβερὸν τοῦτο κακόν, οὔτινας γίνονται αὐταὶ πρόξενοι εἰς τὰ ἐαυτῶν τέκνα, ὀφείλουσι ν' ἀποσκορακίσωσι διὰ παντός τὴν ὀλεθρίαν ταύτην πρόληψιν καὶ νὰ καλῶσι τὸν ἱατρὸν εὐθὺς ἄμα τὰ τέκνα αὐτῶν πάθωσι διάρροϊαν, πεποθῶσι, ὅτι μόνος ὁ ἱατρὸς δύναται νὰ γινώσκῃ πότε ἢ διάρροια ἐξαπατάται ἐκ τῆς ὀδοντοφυΐας καὶ ὅποια ἢ ἀρμόζουσα ἐν τῇ τοιαύτῃ περιστάσει θεραπεία. Ἐστῶσαν δὲ βέβαιαι ὅτι ἀκολουθοῦσαι τὴν εἰλικρινῆ ταύτην συμβουλὴν ἡμῶν οὐδέποτε θέλουσι μεταμεληθῆ.

Μεταδῶμεν ἤδη εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς παρ' ἡμῖν ἐπικρατοῦσης κακῆς συνήθειας νὰ τρέφωσιν αἱ μητέρες λίαν πρόωρος τὰ ἐαυτῶν βρέφη διὰ τροφῶν ἀνοικείων. Ἐνταῦθα θέλομεν ἐνδιατρίψαι μακρότερον, διότι ἢ ἀξιοθρήνητος αὕτη συνήθεια συντελεῖ, καθ' ἡμᾶς, ὑπὲρ πᾶν ἄλλο αἴτιον εἰς τὴν συχνότητα καὶ τὴν βαρύτητα τῆς ἐπιχωριαζούσης ἐν Ἀθῆναις διάρροϊας.

Πᾶσαι αἱ μητέρες τῶν κατωτέρων τάξεων τῆς κοινωνίας καὶ πολλὰ τῶν τῆς ἀνωτέρας προσφέρουσι τοῖς ἐαυτῶν βρέφεσιν ὡς τροφὴν συμπληρωτικὴν συνήθως ἀπὸ τοῦ δευτέρου μηνὸς κατ' ἀρχὰς μὲν ἀθάρως ἐκ μαρπανταμίλου αἱ εὐπορώτεραι, βραδύτερον δὲ ἢ καὶ ἐξ ἀρχῆς, ὡς αἱ τῶν κατωτέρων τάξεων, ἐξ ὀρυζῆς, ἢ, ὅπερ κοινότερον, ἐκ χόνδρου (σιμιγδάλι). Προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου αὐξάνουσι τὸ ποσὸν τῶν ἐδεσμάτων τούτων καὶ ποικίλουσι ταῦτα ὀσμύρας οὔτως, ὥστε περὶ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ἡλικίας εἰσάγουσι τὰ ἐαυτῶν βρέφη εἰς τὴν κοινὴν διαίταν. Ὁθεν πολλὰ τῶν ὑποβλαπτομένων εἰς τὴν παρὰ φύσιν ταύτην διαίταν βρεφῶν προσβάλλονται ὑπὸ χρονίως δυσπεψίας, καθ' ἣν αἱ ἀφοδεύσεις δὲν εἶναι μὲν πολὺ συχναί, ἀλλ' εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον λειοτερικαί, περιέχουσι δηλαδὴ λείψανα τροφῶν καταδηλοῦντα πέψιν πλημμελή. Ἡ χρονία αὕτη διατάραξις τῆς πέψεως δὲν παραβλάπτει μὲν κατ' ἀρχὰς πολλὰκις καταφανῶς τὴν ὑγείαν τῶν βρεφῶν, οὐχ' ἦττον ὅμως προδιατίθῃ τὰ μάλιστα τὰ πολλὰ ἐξ αὐτῶν εἰς τὴν διάρροϊαν, ἧτις, ἐπερχομένων τῶν θερινῶν καυμάτων, ἐπιπίπτει κατ' αὐτῶν τοσοῦτω μᾶλλον σφοδρότερα καὶ ὀλεθριώτερα, ὅση προκρίαινον ταῦτα τρέπονται σίτισις ἀνοικείοις.

Ἡ παρὰ φύσιν αὕτη διαίτα, εἰς ἣν ὑπεβάλλονται πολλὰ προκρίαινον τὰ δυστυχεῖς ἐκθετα βρέφη, εἶναι ἀναντιρρήτως ἢ κυριωτάτη αἰτία τῆς ἀπανταχοῦ παρατηρουμένης μεγάλῃς θνησιμότητος αὐτῶν. Ἐξηγουόμεθα. Αἱ πλείσται τῶν ἀναδεχομένων τὴν περιθαλπίαν τῶν ἐκθέτων θηλάστρια ἔχουσι ἴδια τέκνα. Μόλις δὲ παράγουσι αὐταὶ ἴκανὸν γάλα διὰ τὰ ἴδια τέκνα, ἕνεκα τῆς κακῆς καὶ ἀνεπαρκούς τροφῆς αὐτῶν, ὀλίγον θηλάζουσι τὰ ἐκθετα, ἀλλὰ τρέφουσι ταῦτα εὐθὺς ἀπὸ τῆς τρίτης ἐβδομάδος δι' ἀθάρων ἐκ χόνδρου ἢ ἐξ ὀρυζῆς, ὅπερ σπανιώτερον, παρεσκευασμένων μετ' ἑλαίου. Ἐντεῦθεν δὲ τὰ πλείστα τῶν δυστυχῶν τούτων πλασμάτων καταλαμβάνονται εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ χρονίως δυσπεψίας, περὶ ἧς ἐγένετο ἀνωτέρω λόγος, ἀλλὰ πολλῶ ἐντονωτέρως καὶ διαρκεστέρως, ἧτις, ἢ ἀποκτείνει παροξυνομένη πολλὰ ἐξ αὐτῶν ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν, ἢ φέρει κατὰ μικρὸν εἰς τὴν ἀτροφίαν, ἧς κοινοτέρα ἐκβασίς εἶναι ὁ θάνατος, καὶ τὸση μᾶλλον ὅση νεώτερον τὴν ἡλικίαν εἶναι τὸ πάσχον. Καὶ ἀληθῶς, ἐνῶ, ὡς ἐκ πείρας μακρᾶς ἐπίστημεν, ἐκ τῶν περιπεπτικῶν εἰς ἀτροφίαν βρεφῶν τὰ μὲν ἔχοντα ἡλικίαν ἀπὸ 0—3 μηνῶν σπανιώτατα σώζονται, ἐξ ἑναντίας πολλὰ τυγχάνοντα ἐν ἡλικίᾳ μείζονι θεραπεύονται.

Ἡ θεραπεία τοῦ μεγάλου μὲν τούτου κακοῦ τοῦ προσγινομένου εἰς τὰ γνήσια βρέφη, πολλῶν διέξ ἢ μᾶλλον εἰς τὰ ἐκθετα, ἀπὸ πολλῶν ἐναυτῶν εἶνα

πό κυριώτατον ἡμῶν μέλημα. Ἐπειδὴ ἡ ἀκριβὴς καὶ πολυχρόνιος παρατήρησις ἔπεισεν ἡμᾶς, ὅτι αἱ μὲν μητέρες, ἰδίως τῶν ἐργατικῶν τάξεων καταφεύγουσι προύτως εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ χόνδρου ἢ τῆς ὄρυζας οὐχί, ὡς λέγουσιν αὐταί, ἵνα ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων συνοικειώσῃ τὰ βρέφη αὐτῶν εἰς τὰ κοινὰ ἐδέσματα, ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης, αἱ πλείσται τοῦλάχιστον, διότι αἰσθάνονται τὴν ἔκκρισιν τοῦ γάλακτος ἐλαττωμένην, ἐνεκα τῆς κακῆς καὶ ἀνεπαρκούς τροφῆς αὐτῶν, αἱ δὲ νοσοτρόφοι τρέφουσιν ἐξ ἀνάγκης εὐθὺς ἀπὸ τῆς κριτικῆς ἐβδομάδος τὰ ἐκθετὰ δι' ἀθαρῶν ἐκ χόνδρου, διότι δὲν παράγουσιν, ὡς εἴρηται, οὐδὲ δύναται νὰ παραγάγῃσιν ἱκανὸν γάλα πρὸς διατροφήν τῶν τε ἰδίων τέκνων καὶ τῶν ἐκθέτων, ἐπέκεισε νὰ σκεφθῶμεν σπουδαίως περὶ τῆς δοκιμασίας οὐσίας ἄλλης, ἧτις ἐδύνατο ὠφελίμως ν' ἀντικαταστήσῃ, ὡς τροφὴ συμπληρωτικὴ, τὸν χόνδρον καὶ τὴν ὄρυζαν.

Τὸ βόειον ἢ αἰγίον γάλα χορηγούμενον διὰ τοῦ θηλάστρου (bibeion) ἤθελεν εἶσθαι ἡ προσφορώτερα συμπληρωτικὴ τροφή διὰ τὰ βρέφη. Ἄλλ' ἵνα ἐπιτύχῃ ἡ τροφή αὕτη ἀνάγκη εἶναι 1) τὸ γάλα νὰ ἦναι πάντοτε πρόσφατον, καθαρὸν καὶ, εἰ δυνατόν, ἐκ τοῦ αὐτοῦ ζώου, 2) νὰ προσφέρεται εἰς τὸ βρέφος ἐν ποσότητι ὠρισμένη ἐκάστοτε, ἐν τῷ μεταξὺ τῶν θηλασμάτων καὶ ἀνάμικτον μεθ' ὕδατος κατὰ μὲν τὸν πρῶτον μῆνα κατὰ τὸ ἥμισυ, ἀπὸ δὲ τοῦ πρώτου μέχρι τοῦ τετάρτου κατὰ τὸν τρίτον, μόνον δὲ κατὰ τοὺς ἐπομένους μῆνας καθαρὸν, 3) νὰ προσφέρεται πάντοτε χλιαρὸν καὶ 4) τὸ θηλάστρον νὰ καθαρίζεται πεφροντισμένως κατὰ πάντα θηλασμάτων.

Αὗται δὲ αἱ συνήθειαι, αἵτινες μολίς παρὰ ταῖς νεώτερας οἰκογενεαίας δύναται ἀκριβῶς νὰ τηρῶνται, εἶναι ἀδύνατον νὰ τηρηθῶσιν ὑπὸ τῶν μητέρων τῶν ἐργατικῶν τάξεων. Ἀλλὰ καὶ ἐάν υποθέσωμεν, ὅτι δύναται νὰ τηρηθῶσιν οἱ κανόνες οὗτοι περὶ πολλῶν τῶν μητέρων τούτων, ὑπάρχουσι δυστυχῶς δύο λόγοι οἵτινες ἀντιστρατεύονται σπουδαίως εἰς τὴν εἰσαγωγήν τοῦ βοείου ἢ αἰγίου γάλακτος παρὰ τῶν λαῶν, πρῶτον μὲν ἡ ἀξιοσημειώτος γαλακτοφοβία, ἧτις εἶναι βαθειῶς ἐρριζωμένη ἐν τῇ συνειδήσει αὐτοῦ, δευτέρον δὲ ἡ σπάνις καὶ τὸ βαρῦτιμον τοῦ γάλακτος παρ' ἡμῖν. Πᾶσα ἀρα σύστασις τοῦ γάλακτος ὡς τροφῆς συμπληρωτικῆς εἰς τὰς μητέρας τῶν Ἀθηνῶν ἐν γένει ἤθελεν εἶσθαι, ἐπὶ τοῦ παρόντος τοῦλάχιστον, ἀληθῆς ματαιοπονία.

Ἄλλη οὐσία, ἧτις ἐδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ ὡς συμπληρωτικὴ τροφή εἶναι τὸ συμπυκνωμένον γάλα τῆς Βελγίας, ἀλλ' ὅμως κρίνοντες ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων, ἅπερ παρετηρήσαμεν ἐκ τῆς χρήσεως αὐτοῦ ἔντε τῷ Βρεφοκομείῳ καὶ ἐν τῇ πόλει, ἀμφιβάλλομεν περὶ τῆς ἰπιτυχίας αὐτοῦ παρὰ τῇ ἐργατικῇ τάξει· διὸ ἀπέχομεν νὰ συστήσωμεν αὐτό.

Τέλος, προέβημεν εἰς τὴν δοκιμασίαν τοῦ γαλακτοῦ αλευροῦ τοῦ Lapp, (farine lactee de Ch Lapp).

Ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ 1879 ἤρξάμεθα χορηγοῦντες εἰς ὀλίγα βρέφη ἐκθετὰ τὴν οὐσίαν ταύτην ὡς τροφὴν συμπληρωτικὴν παρακολουθῦντες πάντοτε μετὰ πολλῆς προσοχῆς τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς. Ἐπειδὴ δὲ παρετηρήσαμεν ὅτι ἀνείχοντο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ βρέφη τὴν τροφήν ταύτην καὶ προέκοπτον, ἀπὸ τοῦ Μαΐου μὲν ἐπεξετείναμεν μὲν τὴν χρῆσιν αὐτοῦ, ἀλλὰ πάντοτε εἰς περιωρισμένον ἀριθμὸν βρεφῶν δι' ἐλλείψιν χρημάτων πρὸς ἀγοράν τῆς ἀναγκαίας ποσότητος τῆς τροφῆς ταύτης.

Τὰ τοῦ γαλακτοῦ αλευροῦ τοῦ Lapp ἀποτελέσματα κατὰ τὸ 1879 ὑπῆρξαν τὰ μάλιστα ἐνθαρρυντικά· διότι κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἡ θνησιμότης τῶν ἐκθέτων βρεφῶν κατῆλθεν εἰς 34%, εἰς ἀναλογίαν δηλαδή κατὰ ἑξ τοῖς ἑκατὸν ἐλάσσονα τῆς συνήθους παρατηρουμένης παρὰ τοῖς ἡμετέροις ἐκθέτοις κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν (40%) σημειωτέον δ' ὅτι ἡ μείωσις αὕτη συνέβη ἀκριβῶς ἀπὸ τοῦ Μαΐου μέχρι τέλους Δεκεμβρίου τοῦ 1879,

καθ' οὗς δηλαδὴ μῆνας ἐπεξετείναμεν, ἐφ' ὅσον τὰ χρηματικὰ μέσα ἐπέτρεπον ἡμῖν, τὴν χορήγησιν τῆς τροφῆς ταύτης. Τὰ εὐάρεστα ταῦτα ἐξαγόμενα ἔπεισαν ἡμᾶς, πληρέστατα περὶ τῆς ὠφελείας τοῦ γαλακτοῦ αλευροῦ τοῦ Lapp ὡς τροφῆς συμπληρωτικῆς καὶ ἐπέβαλον ἡμῖν τὸ καθήκον νὰ καθολικεύσωμεν τὴν χρῆσιν αὐτοῦ παρὰ τοῖς ἐκθέτοις. Καὶ δὴ ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου τοῦ 1880 ἤρξάμεθα χορηγοῦντες τὴν τροφήν ταύτην εἰς πάντα σχεδὸν τὰ ἐκθετὰ τὰ ἔχοντα ἡλικίαν ἀπὸ 2—8 μῆνων. Ἐνταῦθα ἐπιτελούμεν καθήκον εὐάρεστον ἐκφράζοντες δημοσίᾳ τὰς εὐχαριστίας ἡμῶν πρὸς τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον καὶ τῷ Ἀδελφάτῳ τοῦ Βρεφοκομείου ἐπὶ τῇ ἀληθῶς ἀξιοπαίῳ προθυμίᾳ, μεθ' ἧς ἐχορήγησαν ἐπὶ τῇ αἰτήσει ἡμῶν ἐπαρκῆ πίστωσιν πρὸς προμήθειαν τῆς εὐεργετικῆς ταύτης τροφῆς διὰ τὸ ἔτος 1880.

Ἡ ἐπιτυχία τοῦ γαλακτοῦ αλευροῦ τοῦ Lapp κατὰ τὸ 1880 ὑπερέβη τὰς προσδοκίας ἡμῶν· διότι ἀπὸ τῆς πρώτης Ἰανουαρίου τοῦ 1880 μέχρι τῆς 30 Σεπτεμβρίου ἀπεβίωσαν ἐκ 476 διατραφέντων ἐκθέτων βρεφῶν 53 μὲν ἄρρῆνα, 72 δὲ θήλας, ἧτοι 26 τοῖς ἑκατὸν κατωτέρα τῆς συνήθους (40 %). Ἡ θνησιμότης αὕτη εἶνε γεγονός τὰ μάλιστα ἀξιοσημιότονον, τὸ νῦν πρώτον παρατηρούμενον παρὰ τοῖς ἡμετέροις ἐκθέτοις ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Βρεφοκομείου (1859). Ἡ θνησιμότης αὕτη εἶνε πολλῶν ἐλάσσωσιν τῆς παρατηρουμένης κατὰ τὴν θρησκήν ἡλικίαν ἐν ἄλλοις ἐκθετοτροφείοις τῆς πεπολιτισμένης ἐσπερίας Ἐθρώπης. Ἄλλ' ἵνα ἀκριβῶς ἐκτιμηθῇ ὑπὸ τῶν μὴ λαθόντων ἀφορμῶν νὰ μάθωσι καὶ γνωρίσωσι ὅποια τις εἶνε ἡ ἀληθῆς κατάστασις τῶν ἀπανταχοῦ ἐκθέτων, ἢ εἰς 26 τοῖς ἑκατὸν ἐλάττωσις τῶν ἀποβιώσεων τῶν ἡμετέρων ἐκθέτων, ἀναγκάζομεν ν' ἀντιγράψωμεν ἐνταῦθα τὴν ἐξήνεγκεν εὐνοϊκῆν κρίσιν περὶ τοῦ Βρεφοκομείου Ἀθηνῶν, στηριζόμενος ἐπὶ τῆς θνησιμότητος τῶν ἡμετέρων ἐκθέτων, ὁ κ. Guinard ἐν τῇ περὶ τῆς ἱστορίας τῆς βρεφοδόχου (histoire du tour) διατριβῆ αὐτοῦ, δημοσιευθείσῃ ἐν τῇ ἐφημερίδι τῶν Παρισίων Journal d'Hygiène κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1878. Ἡ κρίσις τοῦ ἀμερολήπτου τούτου ἀνδρὸς ἔχει ὡς ἑξῆς: «La mortalité des enfants, d'après une statistique, est de 49 pour cent, y compris ceux qui entrent malades dans l'asile. C'est un résultat qui prouve l'excellence de la direction de cet établissement.» Ἡ ἀξιοσημειώτος αὕτη ἐκτίμησις τῆς θνησιμότητος τῶν ἡμετέρων ἐκθέτων ὁρεῖται κυρίως εἰς τὸ γαλακτοῦ αλευροῦ τοῦ Lapp, ὅπερ προέλαβεν ἡ, πολλὰκις ἀναπτυχθεῖσα, ἀνεγαίτισις καὶ θεράπευσις τὴν δυσπεψίαν καὶ τὴν συχνὰ παρακολουθοῦσαν ταύτην ἀτροφίαν, ἧτις εἶναι ἡ κυριώτατη τροφὴ τῶν ἐκθέτων. Πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας ταύτης ἐπικαλούμεθα τοὺς ἀριθμοὺς, ὧν τὸ κύρος εἶναι ἐπιβλητικόν. Ἐνῶ ἡ τῶν παρ' ἡμῖν ἐκθέτων συνήθης θνησιμότης, προερχομένη ἐκ νοσημάτων τοῦ ἐντερικοῦ σωλῆνος, ἀνέρχεται εἰς 38 τοῖς ἑκατὸν, καθόσον ἐκ 2581 διατραφέντων βρεφῶν κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετήριον (1869—1878) ἀπεβίωσαν ἐκ τῶν νόσων τούτων 1004, ἀπὸ τῆς πρώτης Ἰανουαρίου μέχρι τῆς 30 Ἰουλίου τοῦ 1880 ἀπώλοντο ἐκ 476 μόνον 76 ἐκ τῶν αὐτῶν νοσημάτων, ἧτοι 16 τοῖς 100 δηλαδή ὑπὲρ τὰ 50 % ὀλιγώτερα. Ἄξιον δὲ σημειώσεως ἐνταῦθα εἶναι τούτο, ὅτι ἡ κατὰ τοὺς θερμὸν μῆνας τοῦ ἔτους τούτου διάφορα ὑπῆρξαν ἐκ τῶν βαρυτάτων.

Στηριζόμενοι ἐπὶ τῶν ἀληθῶς θαυμασίων τούτων ἀποτελεσμάτων, ἅπερ ἐπετύχομεν παρὰ τοῖς ἐκθέτοις βρέφεσι διὰ τῆς εἰς αὐτὰ χορηγήσεως τοῦ γαλακτοῦ αλευροῦ τοῦ Lapp, ἐπιτελούμεν ἔργον συνειδήσεως συνιττώντες θερμῶς εἰς πάντας τοὺς ἰατροὺς τῶν ἐκθέτων καὶ εἰς τὰς μητέρας πασῶν τῶν τάξεων τῆς κοινωνίας, καὶ ἰδίως εἰς τὰς τῆς ἐργατικῆς, τὴν οὐσίαν ταύτην ὡς τροφήν συμπληρωτικὴν ἀντι τοῦ χόνδρου καὶ τῆς ὄρυζας, οὐσίαν κατὰ τοὺς πρώτους ἑξ μῆνας τῆς ἡλικίας πάντη ἀνοικειῶν καὶ βλαβερῶν. Πεποιθήμεν δὲ ὅτι, εἰςχομένης τῆς τροφῆς ταύτης εἰς τὴν διαί-

ταν τῶν βρεφῶν, οὐ μόνον ἡ παρατηρουμένη παρὰ τοῖς πλείστοις τούτων μεγάλη προδιάθεσις εἰς τὴν δικόρριν θάλει ἐπισκοπητῶς ἐλαττωθῆ, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐκβασίς ἢ ὀλεθρία, ἐπελθούσης τῆς νόσου ταύτης, θάλει παρὰ πολλοῖς βρέφεσι ἀποσοβηθῆ τῇ συνδρομῇ, ἐννοεῖται πάντοτε, τῆς ἐπιστήμης.

Λίδοντες τὴν συμβουλήν ταύτην αἰσθανόμεθα διττὴν εὐχαρίστησιν, τὸ μὲν διότι πολλὴν προσδοκῶμεν ἐκ ταύτης τὴν ὠφέλειαν εἰς τὰ βρέφη, ὑπὲρ ὧν ἐργαζόμεθα ἀπὸ 22 ὄλων ἑνιαυτῶν, τὸ δὲ διότι ἡ συμβουλή αὕτη εἶναι τὸ εὐτυχές πορίσμα τῶν γενουμένων παρατηρήσεων παρὰ τοῖς δυστήνοις ἐκθέτοις, τὰ ὅποια ἡ Ἀθηναϊκὴ κοινωνία ἀείποτε εἶδε μετ' ὄμμα ψυχρῶν.

Τὰ γαλακτοῦ αλευρα τοῦ Lapp δύναται ὠφελίμως νὰ χορηγῶσιν αἱ μητέρες ὡς τροφήν ἐπιβοηθητικὴν τοῖς ἑαυτῶν βρέφεσι ἀπὸ τοῦ τρίτου μῆνος τῆς ἡλικίας αὐτῶν. Πρέπει δὲ νὰ δίδωσιν αὐτὸ δις ἢ τρίς τῆς ἡμέρας καὶ πάντοτε ἐν τῷ μεταξὺ τῶν θηλασμάτων.

Ἡ οὐσία αὕτη παρασκευάζεται πρὸς βρῶσιν κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον.

Ἐν κοχλιαρίῳ τῆς σούπας ἐξ αὐτῆς βράζεται ἐντὸς δέκα κοχλικίων τῆς σούπας ὕδατος ἐπὶ τινα ἐξήκοστα τῆς ὥρας, ἀναταρασσομένου διηνεκῶς τοῦ φυράματος τούτου. Προσφέρεται δὲ ἡ τροφὴ αὕτη πάντοτε πρόσφατως παρασκευασμένη καὶ χλιαρά. Ἀπὸ τοῦ ἕκτου μῆνος διπλασιάζεται τὸ ποσὸν τοῦ αλευροῦ.

Καταλύγοντες ἐνταῦθα τὴν πρώτην συμβουλήν ἡμῶν εὐχόμεθα ἐκ μέσης καρδίας, ὅπως οἱ μητέρες ἀκολουθῶσιν αὐτὴν ἀνευδοιάστως, ἐνθυμούμεναι πάντοτε, ὅτι προτιμότερον εἶναι νὰ προλαμβάνωμεν τὰς νόσους καὶ μάλιστα τὰς τῶν παιδίων παρὰ νὰ θεραπεύωμεν αὐτάς.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 15 Ἰουλίου 1880.
Α. ΖΙΝΝΗΣ

Καθηγητῆς τῆς Κλινικῆς τῶν παιδικῶν νοσημάτων ἐν τῷ Ἐθν. Πανεπιστημίῳ.

Ἐμπορικὸν Δελτίον.

Πάτριαι 6 Νοεμβρίου 1880.

Σ τ α φ ί ς. Ἐκ τῶν ἀγορῶν τῆς καταναλώσεως δὲν ἔχομεν νὰ σημειώσωμεν σήμερον αὐξάνει ἐπὶ τῶν τιμῶν σταφίδος· τούναντιον μάλιστα φαίνεται ὅτι ἡ προτέρα ἀκμαία ζήτησις ἀνεστάλη κατὰ τι καὶ συνεπῶς κάτοχοι τινὲς τοῦ εἴδους εὐχαρίστως ἤθελον προσφέρει τὸ πρᾶγμα τῶν εἰς χαμηλοτέρας τιμὰς.

Ἐν Ἑλλάδι ὅμως τὴν ἐναντίαν βαίνουνται ὁδὸν αἱ τιμαί τῆς σταφίδος, νέα δ' ὑψώσιν αὐτῶν ἔλαβε χώραν ἐπ' ἐσχάτων οὕτω δὲ εἰς Καλάμας ζητοῦσι διὰ κοινὸν πρᾶγμα τάλ. 36, εἰς Γαργαλιάνους τάλ. 35 καὶ εἰς Πύργον τάλ. 36. Πρᾶγμα Φιλιατρῶν ἤθελεν ἀπολαῦσαι ἐνταῦθα τάλ. 38, διὰ δὲ τὸ τοῦ Κάρπου ζητοῦσιν ἐνταῦθα τάλ. 40. Ὀλίγα ὅμως φορτία πλοιαρίων μένουσιν ἐν τῷ λιμένι ἡμῶν ἀπώλητα.

Ἐν Γαλλίᾳ γίνονται πολλοὶ ἀπώλητοι καὶ ἀπωλήτου ἀκόμη πρᾶγματος, ἐνῶ ἀκόμη εἰς Λονδίνον δὲν ἔφθασε τὸ συνήθως ἀπαστελλόμενον κατ' ἔτος ποσόν.

Σημ. Ἐν τῷ Δελτίῳ τῆς προηγουμένης ἐβδομάδος κατὰ τυπογραφικὸν λάθος ἐσημειώθη ἡ ἐν τῇ Βορείῳ Γαλλίᾳ τιμὴ τῆς σταφίδος φρ. 61 καὶ ἡ τῶν Καλαμῶν τάλ. 38, ἀντὶ νὰ σημειωθῇ ἡ πρώτη φρ. 51 καὶ ἡ δευτέρα τάλ. 35.

